

1. Bilješka o piscu.

August Šenoa je rođen 14. studenoga 1838. godine u Zagrebu. U roditeljskom domu u ponjemšenoj obitelji ^eškoga podrijetla stekao je ljubav prema umjetnosti: Otac mu je rado polazio koncerte i kazalište, a mati je voljela književost. Poslje smrti majke 1848. god., svršivši u Zagrebu osmi razred odlazi u Pečuh k rođacima, gdje završava prvi razred gimnazije 1850. god. Vraća se u Zagreb i maturira 1857. god. u gornjogradske gimnaziji, pa upisuje Pravoslavnu akademiju. Od početka listopada 1859. god. nastavlja pravni studij u Pragu. Tu ostaje do 1865. godine. Ne položivši na vrijeme određene ispite, bio je prisiljen baviti se žurnalistikom, te se vraća u Zagreb i radi u redakciji "Pozor". 1868. godine postaje gradski bilježnik. Iste godine vjenča se sa Slavom pl. Ištvančić. Postaje ravnatelj hrvatskoga zemaljskog kazališta 1870. god. Njegov prvi roman Zlatarovo zlato izlazi 1871. god. 1873. godine postao je gradski senator i napušta kazalište. Od 1874. godine do smrti uređuje hrvatski književni časopis "Vijenac". Umro je 13. prosinca 1881. godine. Ležeći bolestan diktirao je "Kletvu" i rekao je "Nedajte mi umrjeti imam još toliko toga napisati". Najpoznatija djela su mu: "Seljačka buna", "Zlatarovo zlato", "Prosjak Luka", "Mladi gospodin", "Prijan Lovro", "Dijogenes", "Kanarinčeva ljubovca", "Vječni Žid" i "Zagrebulje".

2. O Seljačkoj buni

Svi likovi i događaji potpuno su istiniti, pa osim povijesnih činjenica iz romana saznajemo karakter ljudi, odnos kmetova i feudalaca i samu borbu - seljačku bunu.

Srž romana čini klasni sukob. Šenoa u romanu osuđuje život i ponašanje niskog plemstva i ujedno krtizira kolebljive i prevrtljive vladare, te iznosi ideje o jednakosti i bratstvu svih ljudi.

U romanu se odvija više paralelnih radnji: sukob Heningovice i Tahija, nezadovoljstvo seljaka, nesretna ljubav između Jane i ure Mogaića, te ljubav Sofije Hening i Tome Milića. Šenoa nam iznosi međusobne odnose feudalaca, te položaj seljaka koji predstavljaju društveni stalež i koji su podijeljeni na slobodnjake i kmetove. Glavni likovi Franjo Tah i Matija Gubec postavljeni su u suprotnosti. Matija Gubec je kmet iz Stubice i prvi začetnik bune kojeg su kasnije seljaci proglasili za "kralja". Uzrok bune leži u socijalnom problemu, a seljaci su željeli samo izmijeniti odnos s feudalcima, ali pobuna je shvaćena kao da je protiv plemića.

Franjo Tah, feudalac, negativan je lik u kojem su skupljene sve negativnosti feudalaca. Plemići su podijeljeni na dvije protivničke strane. Na čelu jedne strane je Franjo Tah uz kojeg su ban Petar Erded i gospar Alapić.

Na čelu protivničke strane je Uršula Hening koja je na prijevaru izbačena sa svih posjeda u susjestvu i Stubici, a uz nju stoji Ambroz Gregorijanec, oženjen njenom kćerkom Martom. U romanu se pojavljuju spletkari, izdajnici, a njihova je uloga da čine radnju zanimljivom. Imaju sva obilježja negativnih junaka i pružaju dinamiku radnje romana.

3. O likovima

Tahi:

Plemić krutog mišljenja koji u svom potomstvu nalazi moć i uživanje. Ne misli na posljedice, već mu je cilj da sebi prigrabi što je više moguće. Ohol je i pohlepan. Jedan je od glavnih krivaca seljačke bune jer je uzimao od seljaka više nego što je imao pravo. Svojim nasilničkim vladanjem postaje strah i trepet kraja. Ne zazire ni pred čim znajući da ima moć, te da mu nitko ništa ne može, pa gospodari i onim što nije njego.

Šenoa ga je opisao kao malog, ružnog čovjeka, čime je hto dokazati njegovu svirepost i zlobu.

Matija Gubec:

Cijenjen i poštovan seljanin koji se bori za pravdu i slobodu pod cijenu smrti. Za razliku od drugih seljaka bio je pismen pa je čitajući knjige shvatio da su svi ljudi jednaki i da imaju jednaka prava. Njegov lik je prototip junaka narodnog stvaralaštva. Njegov fizički izgled upotpunjuje psihički. Odrešitost i jačina su jasno izražene osobine. Gubec je bio čovjek sutrašnjice. Njegova snaga je izbijala iz snažnih prsiju i širokogrudno branila zapstavljene i nemoæene. Kao svaki razborit čovjek pokušao je nevolje riješiti mirnim putem, razgovorom, ali duh vremena, koji ni dan danas nije savladan i uvrijeþene klasne razlike nisu priznavale glas jednog čovjeka.

Šime Drmačić:

Snalažljivac koji iz svake situacije izvlači materijalnu korist. Na njegovom licu Šenoa je pokazao da dobro pobjeđuje zlo jer ga je neslavan kraj života stajao nasilne smrti, te ga je zadesila u trenutku kad je okusio najveće blagodati života. On je jedan od glavnih uzroka neuspeha seljačke bune radi izdajstva i laži koja je ovladala narodom.

Uršula Hening:

Žena koja nastoji sačuvati svoje. U borbi za opstanak pretvara se u nepokolebljivu i hrabru ženu, ali ujedno postaje i nasilna. Ima promjenjivo stajalište uvijek gledajući u svoju korist. Šenoa ju je izabrao na temelju povijesnih činjenica, za pokretača radnje romana jer sve počinje nesporazumom oko Stubice i Susjedgrada.

4. Moje mišljenje o djelu

Pisac se zaista potrudio da pronađe i prouči spise o tom događaju. Njima je ispunio roman mnogim detaljima i tako napravio ga zanimljivijim čitateljima. Posebno je tečna radnja u prikazu bitaka. Jedan od njegovih uobičajenih odličnih romana vrlo vjeran stvarnim događajima.